

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 11. Vtrum per intellectum Dei, aut aliorum videntium intuitiue
formalitates idenficatæ realiter in Deo ipso, aut etiam in creaturis
obiectiue præscindi possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

cendentia sint præcindibilia non mutuo à subiectis, quæ dicuntur transcendere. Nego antecedens, si de propria præcisione sit sermo, quia animal proprie nequit præcindi ab homine, nisi præcindatur à se incluso in homine, à se autem proprie præcindi non potest; estò bis possit concipi, & obiectiue multiplicari, ut constat ex dictis. Animal igitur solum à rationali præcinditur proprie, eoque solum titulo, cognito animali, potest homo ignorari, quia potest rationale ignorari, cum tamen homo includens utrumque sine utroque cognosci nequeat. Adde repugnare, quòd animal sit cognoscibile sine homine, non verò è contrà, quin sit in homine aliquid, à quo animal mutuo sit præcindibile, ut ex dictis compertum est. Vnde per hoc, quòd prædicata transcendencia cognoscibilia sine subiectis asserantur, & non vice versà, non efficitur esse ea præcindibilia non mutuo ab omni formalitate contenta in talibus subiectis, imò à nullà, à quâ proprie possunt præcindi, sunt non mutuo præcindibilia, ut ex dictis etiam est notum. Ex quo patet, quàm debile sit argumentum sequens, in quo maxime Aduersarij nituntur.

⁴⁰⁴ Obiiciunt enim sic. Non repugnat, quòd vnum possit sine alio, & tamen hoc non possit vicissim cognosci sine illo, ut in relatione, & termino licet videre, terminus enim sine relatione bene concipi potest; relatio verò sine termino minimè. Ergo non repugnat, quòd prædicatum transcendens possit concipi sine differentiis, & tamen differentiæ non possint concipi sine illo. Sed hoc ipsum est prædicatum transcendens præcindi à differentiis non mutuo: ergo. Minorem hanc, in quâ est totum argumenti momentum, tanquam per se notam sine probatione relinquunt; cum tamen ea falsissima sit. Quod ut euidenter inspicias, nota solerter, independentiam non mutuum quoad cognitionem ex triplici omnino independentiā non mutua obiectorum enasci posse, nempe ex independentiā non mutua quoad relationem, quoad inclusionem, & quoad identitatem. Ex quibus in postrema duntaxat, si ea esset possibilis, posset fundari præcisio obiectiua non mutua, in reliquis verò minimè potest; vnde absolute est impossibilis, quia identitas non mutua absolute etiam est impossibilis. Itaque licet relatio nequeat cognosci sine termino, hoc tamen ipso, quod terminus potest sine relatione cognosci necesse est, quod relatio in mente eam concipientis distincta ex parte obiecti à termino representari possit, ita ut relatio, & terminus non vnum quid, sed duo appareant, quod est relationem, & terminum mutuo ex parte obiecti præcindi, siue distinguui. Sicut enim, quòd relatio quando est connexionis, nequeat existerè realiter sine termino, non tollit esse eam realiter distinctam à termino; ita, quòd nequeat esse obiectiue in mente sine termino non tollit esse eam obiectiue in mente distinctam à termino; atque adeo ab illo præcisam. Similiter, etsi includens nequeat cognosci sine incluso, hoc tamen ipso, quòd inclusum potest cognosci sine residuo, & eo titulo sine ipso includente, necesse est, quod residuum mutuo præcisum obiectiue ab ipso incluso representari possit, ut ex superius dictis satis est notum. Relinquitur ergo, quòd A e. g. dumtaxat posset esse non mutuo præcindibile à B, casu quod, cognito simul utroque, A distinctum, & aliud quid à B appareret ex parte obiecti, quin B vicissim distinctum, & aliud quid ab A appareret. Quia tamen hoc euidenter est impossibile non minus, quàm, quòd A realiter distinguatur à B, & B reali-

ter non distinguatur ab A, conficitur præcisionem obiectiuam non mutuum absolute impossibilem esse. Atque adeo prædicata metaphysicè transcendencia nullatenus posse à differentiis, quas dicuntur transcendere, non mutuo præcindi, ut opinabantur Aduersarij. Vide q. 20. *illam sæpe citatam*, ubi & ad rem plura; & alia, quæ contra nos opponi possunt, diluta reperies.

QVÆSTIO XI.

Utrum per intellectum Dei, aut aliorum videndum intuitiue formalitates identificate realiter in Deo ipso, aut etiam in creaturis obiectiue præcindi possint?

QVæstio hæc communiter, licet sub aliis terminis, tractari solet à Theologis ad q. 12. 1. p. S. Th. ubi agitur de Visione Dei; dum disputant, utrum beatus possit videre essentiam Dei sine attributis, aut relationibus, vel è conuerso? Ceterum placuit illam duabus præcedentibus adicere, ut doctrina de præcisionibus obiectiuis in illis tradita magis, ac magis elucescat.

Igitur circa quæstionem hanc Scot. in 1. disp. 1. q. 406 2. & ibidem omnes Scotistæ docent essentiam diuinam bene posse de potentia Dei absolutà sine diuinis relationibus intuitiue videri, & quamvis Scot. non expresserit, idem censent Scotistæ communiter de relationibus respectu essentia, & de attributis tum inter se, tum cum essentia comparatis; quia pro his omnibus est fundamentum idem, nempe distinctio formalis ex natura rei, quâ gaudent iuxta ipsorum sententiam. Sic Bafol. ad locum citatum q. 1. Mayron. q. 6. Bargius q. 6. Rubion q. 6. & alij. Ex reliquis verò, qui distinctionem Scoticam negant, in eadem nihilominus sententia sunt Salas 1. 2. tit. 2. disp. 4. sec. 2. n. 10. & sec. 3. n. 26. Gran. 1. p. contr. 1. tit. 5. de visione d. 5. 6. & 7. Alarc. tit. 1. de visione d. 4. c. 2. apud & eos Palud. D. Antonin. Quandus, & alij. Cōsentit Agid. de Præsent. l. 5. de Beat. art. 4. §. 3. docens essentiam sine attributis intuitiue posse videri; attributa verò sine essentia non item. Consentit etiam Arriaga tom. 1. in 1. p. disp. 9. quatenus ait non solum Beatos, sed etiam Deum, dum vident Trinitatis mysterium de facto præcindere obiectiue tum affirmatione, tum etiam apprehensione inter essentiam, & relationes, necnon inter intellectum, & voluntatem ob distinctionem virtuales in ordine ad prædicata contradictoria inter tales formalitates repertam, Ita habet num. 24, 29. & 40. Quod ipsum tradiderat antea in Logica disp. 5. à num. 58. vnde consequenter affirmat dicto num. 40. posse etiam intellectum creatum de potentia absolutà videre intuitiue essentiam sine relationibus, intellectum sine voluntate, & è contrà. Inter reliqua verò attributa, ubi similem virtuales distinctionem non admittit, præcisionem obiectiuam impossibilem omnino esse asseuerat dicta disp. 9. n. 8.

Addunt ipse Arriaga, & alij Moderni non præcindentes obiectiue citandi q. seq. ex parte actus, siue ex parte modi cognoscendi, ut ipsi loquuntur, bene posse per cognitionem intuitiuam præcindi quamlibet formalitatem ab aliâ. Esse enim possibilem visionem Dei e. g. intuitiuam adeo consulam, ut solum sciatur per illam, Deum, esse ens: tum aliam nonnihil clariorem, quâ sciatur Deum esse substantiam: tum aliam, quâ cognoscatur Deus ut

VDUS,

vnus, non verò vt trinus, & sic discurrendo per attributa singula: idque non quia per huiusmodi visiones obiectiua præcisio fiat; sed quia vnaquæque ita tangit totam substantiam Dei, vt vel illam referat ad quædam connotata præ aliis, vel illam à quibuldam entibus, non item ab aliis discernat.

408 Communior tamen Theologorum sententia est per nullum intellectum intuitiue videntem Deum posse præcindi ex parte obiecti adhuc de potentia absolutæ vnâ formalitatem ab aliâ, aut vnâ videri sine aliâ ex iis, quæ realiter sunt idem. Ita videtur sentire S. Th. 1. part. quest. 12. artic. 7. ad 2. & 3. expressiusque docuit 2. 2. quest. 2. art. 8. ad 3. & 3. part. q. 3. art. 3. & tenent communiter Thomista, Caiet. 2. 2. dicta quest. 2. artic. 8. Banez 1. part. dicta q. 12. art. 7. dub. 2. Zumel q. 2. Molin. art. 8. disput. 4. Fafol. art. 2. dubit. 16. num. 63. Valquez disputat. 48. cap. 2. Soar. lib. 2. de attrib. capite 22. & 23. Heriz. disputatione 50. capite 1. & 2. Tann. disputatione 2. quest. 4. dubit. 1. Ruiz disputatione 12. de Trinit. sec. 6. & 7. Gaspar Hurt. tit. de Incarnat. disputatione 3. diff. 1. numero 6. Quiedo contr. 4. Met. part. 7. num. 7. Et apud eos alij plures.

Proposio 1.

409 Illæ perfectiones, seu formalitates diuinæ, quæ cum realiter sint idem, distinctione virtuali in ordine ad prædicata contradictoria non gaudent (vt sunt pleraque attributa communia, tum inter se, tum cum essentia comparata, iuxta doctrinam à nobis traditam quest. 6.) nulla potentia, & à nullo intellectu tangente illas intuitiue possunt obiectiue præcindi; sine vnâ, vel plures, non visis reliquis, videri.

Hanc propositionem imprimis demonstrat mihi celebre illud argumentum, quod supra quest. 9. num. 339. contra præcisiones obiectiuas à nostro etiam viatorum intellectu oriundas obieimus pro sententiâ illas negantium. Hic namque suum integrum robur retinet, vbi agitur de cognitione intuitiua tangente obiectum præcindendum non in alienâ similitudine, hoc est, in phantasmate sensibili, vt nos modò tangimus; sed in se ipso, siue prout est in se. Etenim si sapientia Dei in se ipsâ, ignotâ Dei bonitate, cognosceretur, cum sapientia in se ipsâ idem omnino sit, ac bonitas; fieret vtique, vt idem omnino cognosceretur, & simul non cognosceretur, quod manifestè est impossibile. Recole argumentum loco citato fusiùs expositum, & applica ad præsentem materiam, vnâ cum inipugnationibus solutionum exhibiturum ab aliquibus, si fortè eas huc etiam applicare tentauerint. Itaque argumentum dictum, vt bene viderunt, qui propter illud omnem præcisionem obiectiuam negarunt, manifestè conuincit eam esse impossibilem, si obiectum præcindendum in se ipso per cognitionem attingatur, vt ipsi, re parum examinata, supponunt tangi per cognitionem abstractiuam, & citra dubium per intuitiuam, de qua modò tractamus, tangitur, cuiuscumque demum illa claritatis sit. Porro argumentum hoc contra Scotistas etiam pari efficaciâ militare, adhuc suppositâ distinctione formali ex naturâ rei, quam ipsi ponunt inter formalitates diuinæ realiter identificatas, ex dictis à nobis contra eosdem supra quest. 5. constat. Ibi enim ostendimus per huiusmodi distinctionem formalem nihil euacuari de repugnantia prædicatorum contradictoriorum conuenientium formalitatibus eiusdem rei in sensu ab-

solute reali, qualia essent cognosci vnâ, & aliam non cognosci intuitiue.

Secundò monstratur propositio eo argumento, quod euidenter censuit. P. Valquez, & quidem iure, præsertim si in eo sit sermo de cognitione intuitiua diuinarum perfectionum adeo perspicua, & clara, vt est de facto quævis visio beatifica. Etenim per intuitionem tantæ claritatis non potest non representari obiectum, sicuti est in se, ita vt eodem omnino modo se habeat prout est obiectiue in mente illud intuentis, ac se habet prout est à parte rei in se, iuxta illud Ioan. epist. 1. cap. 3. *Quia videbimus eum sicuti est.* Ergo si in se est quid omnino simplex, & indiuisum, non potest non apparere omnino simplex, & indiuisum; & si quævis eius perfectio re ipsa est vnum quid, & idem cum reliquis, non possunt non omnes nullâ demptâ apparere vt vnum quid prorsus & idem. Quod & non posse vnâ ab aliis obiectiue præcindi. Id, quod non minus efficaciter, aut etiam euidenter ostendit mihi argumentum factum de quacumque demum in eo cognitione intuitiua, siue per propriam speciem habita sermo sit, seu clara, seu obscura. Quoniam hoc ipso, quod per eiusmodi cognitionem tangitur obiectum in se, nequit non esse illud apud cognoscentem obiectiue idem ipsum, quod realiter est in se; alioquin si in mente cognoscentis aliud esset ab eo, quod est re verâ in se, iam non illud in se, sed aliud quid loco eius per cognitionem tangeretur, contra suppositionem. Igitur si in se est vnum quid, & indiuisum, non potest non tale quoque esse in mente cognoscentis, & si quævis eius perfectio re ipsa est vnum quid, & idem cum reliquis, nequeunt non omnes nullâ demptâ apparere vt vnum quid prorsus & idem. Quod iterum est per cognitionem prædictam nullatenus posse vnum ab aliâ obiectiue præcindi. De quo iterum erit sermo quest. 12.

Obiecit tamen primò Gran. contra propositio- nem disput. 5. citata, & ex illo Alarcon supra. Visus percipit colorem vt est in se, non percipiendo rationem communem qualitatis, neque intuendo relationes aliquas, quas color sectum habet indentificatas: Ergo nihil vetat per cognitionem intuitiuam, qualis visio corporea est, vnâ formalitatem ab aliâ eiusdem rei obiectiue præcindi. Respondeo, vt alias sæpe, per visum (& idem est de aliis sensibus) totum, quod realiter est obiectum sensibile eodem omnino modo tangi, neque vllam fieri ex parte obiecti præcisionem; atque ita per visum eodem prorsus modo percipi prædicatum qualitatis, & relationis, ac prædicatum coloris; licet non sub conceptibus respondentibus his nominibus, qui sunt intellectuales, & per species alienas formati. Quod si per visionem externam sæpe excitatur intellectus ad iudicandum de obiecto viso vnum prædicatum præ aliis; id sanè non euenit, quia visus inter ea prædicata discernat, aut vnum præ aliis aliquo diuerso modo percipiat. Sed quia intellectus aliunde motus per visionem externam, vtendoque speciebus alienis vnum rei visæ prædicatum præ aliis deprehendere potest, aut immediate, aut per discursum; quod proinde vt pote conceptum iam per speciem alienam à reliquis obiectiue præcindit; quin ex vi propriæ speciei luctatæ per visionem quidpiam in obiecto viso præcindere valeat. Recognosce doctrinam traditam supra disp. 2. q. 3. à num. 104. & in præfati disp. à num. 309.

Secundò obiecit Gran. Angelus intuetur intellectum suum, & tamen cognoscat potentiam obedientialem ad actus supernaturales identificatam cum

cum illo: ergo præcindit obiectiue per intuitionem. Nego non cognoscere Angelum potentiam obedientialem sui intellectus, quoad intrinsecum prædicatum cum ipso intellectu identificatum, quæ ratione, quid naturale est ab Angelo naturaliter cognoscibile, sicut ipse intellectus, cum quo nihilominus stat posse Angelum ignorare, an suus intellectus potentiam obedientialem habeat ad prædictos actus, defectu notitiæ connotati extrinseci complementis eam potentiam obedientialem in esse talis, cuiusmodi est possibilitas talium actuum. De quo plura *suo loco*. Quomodo autem videns intuitiue quidquid realiter est Deus, ut de facto secundum certam Theologiam vident omnes beati, non cognoscat nihilominus ex vi talis visionis omnia decreta libera Dei. Neque omnes creaturas possibiles in particulari in *Tract. de visione Dei* exponitur.

413 Ex dictis inferitur primò perfectiones diuinas, de quibus sermo est in propositione, per cognitionem sui intuitiue non solum impræcindibiles esse obiectiue præcisione, quam negatiuam dicunt, ita ut vna, non visis reliquis, videatur; sed etiam præcisione, quam positiuam appellant, ita ut duæ, vel plures præcisæ inter se, atque distinctæ ex parte obiecti simul appareant, vtrique enim præcisio æquæ illis repugnat. Hoc enim ipso, quod bonitas Dei per visionem nequit representari, non representatà eodem conceptu sapientiæ, impossibile est, quod bonitas, & sapientiæ non sint vnus, & idem obiectiue conceptus in mente videntis, & consequenter prorsus repugnat, quod illi represententur ut duæ formalitates diuersæ, quarum altera obiectiue sit bonitas, & non sapientiæ, altera sapientiæ, & non bonitas, prout ad præcisionem requiritur. Vtrum enim integer Deus per intuitum cognitionem possit obiectiue multiplicari, diuersam habet difficultatem *inferius* tangendam.

414 Secundò infero contra Gran. & Alarc. *suprà* in consequenter negare eos possibilem præcisionem positiuam inter perfectiones diuinas, atque adeo distinctionem rationis oriundam à visione intuitiua, dum præcisionem negatiuam earum possibilem esse defendunt. Quoniam si bonitas Dei sine sapientiæ videri potest, & e conuerso; ut ipsi opinantur; non potest non bonitas visâ sine sapientiæ esse conceptus obiectiue diuersus à sapientiæ visâ sine bonitate, ut constat. Ponamus ergo, quod perseverante visione de solâ bonitate, accedat altera visio de solâ sapientiæ, in quo necunde potest excogitari repugnantia. Tum quidem impossibile erit, ut ex vi ambarum visionum non appareant sapientiæ, & bonitas, ut duo quædam inter se præcisæ, atque distinctæ positiue, quia non possunt non apparere ut conceptus obiectiue diuersi, ut seorsim visæ apparebant; repugnat autem, ut idem à se ipso diuersum appareat, ut est notum. Liqueat ergo vbiicumque præcisio negatiua aut impossibilis, aut possibilis est, ibidem præcisionem positiuam impossibilem etiam, aut possibilem necessariò afferendam esse. Quod etiam vice versâ est verum, nisi fortasse relatio aliqua interueniens obstat, ne ex extremis positiue præcisæ alterutrum, ignoto altero, possit cognosci.

415 Sed dicit aliquis pro Gran. & Alarc. Bene intelligitur cognosci vnâ formalitatem sine aliâ, quin cognoscatur distincta ab illa adhuc inadæquatâ distinctione, prout opus erat ut ambæ seorsim per duas cognitiones cognite inuicem distincte apparerent. Ergo bene intelligitur esse possibilem præcisionem negatiuam vnus formalitatis ab aliâ, quin sit possibilis inter vtramque præcisio positiua. Nego

antecedens, quia cognosci bonitatem sine sapientiæ, hoc ipsum est cognosci bonitatem distinctam distinctione inadæquatâ à sapientiæ, quia hoc ipsum est bonitatem apparere aliud à sapientiæ, siue bonitatem in mente eam concipientis non esse sapientiæ, in quo stat inadæquatâ distinctio ipsius à sapientiæ. Alias, si bonitas non appareret cognoscenti aliud à sapientiæ, sed (sicuti re ipsâ est) ita quoque in illius mente obiectiue esset sapientiæ, non sine sapientiæ, sed simul cum illa, & tanquam vnum quid cum illa cognosceretur contra suppositionem. Ratio à priori; quia sicut à parte rei nequit esse vnum sine alio, quin sit à parte rei distinctum ab illo; ita neque obiectiue in mente potest esse vnum sine alio, quin sit obiectiue in mente distinctum ab illo. Ex quo patet cognosci vnum sine alio, & cognosci distinctum ab illo distinctione inadæquatâ (quæ ipsissimum vnici est extremum distinctum) in idem omnino recidere.

Tertiò infero ex dictis, formalitates item cuiusvis creaturæ realiter identificatas impræcindibiles esse obiectiue per cognitionem intuitiue sine increata, siue creatam; quia ex vnâ parte huiusmodi formalitates è genere earum sunt, quæ distinctione virtuali in ordine ad prædicata contradictoria nullatenus gaudent, ut ex doctrinâ traditâ *suprà* q. 6. constat. Ex alia verò eadem argumenta, quæ probant formalitates diuinas tali distinctione carentes, à nullo intellectu vidente eas intuitiue posse ex parte obiecti præcindi, eadem prorsus vi, & efficacia conuincunt idipsum de formalitatibus creatis; cum probent vniuersè neutiquam posse videri vnâ formalitatem, non visâ aliâ realiter identificatâ cum illa, cuiuscumque; demum entis tales formalitates sint.

Quartò infero, per nullam omnino cognitionem (siue ea clara sit, siue obscura) habitam per speciem propriam obiecti, illudque immediate, & in ipso met attingentem posse vilo modo præcindi obiectiue vnâ formalitatem talis obiecti ab aliâ (loquor etiam nunc de formalitatibus virtualiter inter se non distinctis) sed necessariò quidquid realiter est tale obiectum, eodè prorsus modo debere attingi per huiusmodi cognitionem: Quoniam id ita vniuersè probant argumenta facta n. 409. & 410. ut *ibi* etiam dicebamus.

Inferes. Ergo non est possibilis cognitio quiditativa per propriam speciem habitâ, & præcindens ab existentia obiecti, quam nos sæpe aliàs possibilem esse posuimus, atque in hoc opere ponemus. Nego consequentiam, quia cuiusmodi cognitio non dicitur ab existentia obiecti præcindere, quod aliquam eius formalitatem ab aliâ præcindat obiectiue, sed, quod de toto ipso obiecto, aut intra statum quiditativum, seu obiectiue, aut intra statum conditionatum, ubi de existentia eius absoluta non agitur, iudicium fert. De quo plura dicenda sunt in *Tract. de scient. Dei*.

Propositio 2.

De facto nullus intellectus beatus siue diuinus, siue creatus præcindit ex parte obiecti vilo modo adhuc eas formalitates Dei, quæ in ordine ad prædicata contradictoria distinctione virtuali potiuntur, ut sunt relatio, & essentia, intellectio, & volitio, & si quæ aliæ.

Hæc propositio est contra Artiag. & alios Recentiores ei subscribentes. Probatur autem primò: quia in Concilio Florentino sess. vlt. in literis vnionis definitum est: *Animas, quibus nihil pur-*
gandum

gandum superest; intueri clarè Deum Trinum, & vnum, sicuti est. Iuxta illud Ioanis epist. 1. capite 3. Cum apparuerit, similes ei erimus quia videbimus eum sicuti est. De Deo autem ipso certo certius est videre se, imò, & penitus comprehendere, uti re ipsa est. Igitur integrum Trinitatis mysterium, & Deus ipse totus eodem omnino modo se habet prout est obiectivè in quovis intellectu beato medià beatificà visione, atque prout est realiter in se se. Igitur diuina essentia, & quavis personalis relatio eodem prorsus modo sunt obiectivè in mente beati, ac sunt realiter in se; sed in se vna ab altera nullo modo est præcisa: Ergo in mente beati nullo modo est vna ab altera præcisa obiectivè.

420 Secundò. Per visionem beatificam aut Dei, aut creaturæ non præcinditur obiectivè relatio ab essentia præcissione, quam negatium vocant, ita ut relatio videatur non visà essentia, vel è contra, uti fatentur omnes, & citrà errorem in fide negari nequit: sed nec præcissione positivè, ita ut relatio, & essentia obiectivè repræsententur ut duo inter se distincta formaliter, quia iam non sicuti sunt in se apparent, seu viderentur contra dogmata stabilita, quandoquidem in se non sunt duo distincta formaliter, ut fides docet. Ergo nullo modo præcinduntur, quia aliud genus præcissionis obiectivæ non est.

421 Tertiò. Omnis cognitio præcisiua formalitatum quæ realiter non sunt præcisæ, non potest non esse imperfecta, quacumque demum ratione excogitur præcisio: quia nequit non repræsentare obiectum, ita, ut appareat cognoscenti aliter, quam re ipsa est: cum nequeat non repræsentare præcisum id, quod re verà non est præcisum; hoc enim ipsum est cognitionem esse præcisivam: sed visio beatifica diuina nullo modo potest esse imperfecta; creata verò etiam est immunis de facto ab imperfectione repræsentandi suum obiectum aliter, quam re ipsa est, ut constat ex dictis. Ergo nulla visio beatifica est villo modo præcisiva.

422 Dices cum Arriag. *suprà*. Hoc ipso, quod intellectus diuinus (& idem est de quovis alio, beato) iudicat Paternitatem distinguì à Filiatione, à quâ non distinguitur essentia, non posse non eum apprehendere Paternitatem diuerso modo ac apprehendit essentiam (alias de essentia pariter iudicaret distinguì à Filiatione, quod est impossibile) & consequenter non posse non eum obiectivè tali apprehensione præcindere. Hanc tamen imperfectam non esse, quia licet solam Paternitatem tangat directè, prout necessarium est, & sufficiens ad verificationem dicti iudicii, essentiam etiam, & residuum totius Trinitatis tangit obliquè, in superque realiter identificatur cum notitiâ, quæ in recto concipit essentiam, & totam Trinitatem, nec amplius, quam per rationem nostram ab illâ distinguitur.

423 Sed contra primò; quia impossibile est ut vnum concipiatur in recto, & aliud in obliquo, nisi appareat vnum, & aliud in mente concipientis, quia sine comparatione aliquâ recti ad obliquum nullatenus potest vnum in recto, & aliud in obliquo cognosci; Comparatio autem non stat sine extremis distinctis: Ergo non potest ab intellectu diuino apprehendi Paternitas in recto, & essentia in obliquo; quin ipsi repræsententur ut duæ formalitates obiectivè inter se distinctæ, siue præcisæ essentia, & Paternitas. Quod tamen repugnat, quia ut sic conciperentur a Deo aliter, quam in se sunt, atque adeo imperfectè.

Contra secundò, quia cognitio Dei considerata præcisè; & formaliter in quantum tangens directè solam Paternitatem, aliunde etiam esset imperfecta, quia scilicet eo modo tangendi directò distinctam, siue præcisam negativè ab essentia repræsentaret Paternitatem, atque adeo aliter, quam re ipsa est. In Deo autem nulla formalitas cognitionis est admittenda, quæ intrinsecè ferat secum imbibitam imperfectionem.

Contra tertiò: quia ut Deus iudicet Paternitatem à Filiatione distinguì nullâ eget apprehensione simplici directâ solius Paternitatis, non enim iudicat comparando prædicatum ad subiectum, uti nos, sed intuendo, suâque intuitionem penetrando, quidquid vnumquodque est in se. Ergo malè asseritur intellectum diuinum eiusmodi apprehensione præcindere Paternitatem ab essentia. Pater consequentiarum quia talis apprehensio inutiliter, & consequenter tum falsò tribuitur intellectui diuino, si ad iudicandū de Trinitate necessaria non est. Tum quia sublatâ eius necessitate ad id muneris, nullo prætextu dici potest Paternitas distinguì ab essentia virtualiter in ordine ad talem apprehensionem, sine distinctione autem virtuali relatâ ad illam, non posse Paternitatem ab essentia per illam villo modo præcindi; ipsius Arriagæ doctrina est. Quo eodem argumento probatur a nullo alio intellectu beato præcindi per apprehensionem Paternitatem ab essentia.

Et quidem si intellectus beatus, sicut noster, comparativè iudicaret de Trinitate, quemadmodum Arriaga supponit; attribuendo scilicet vnum conceptum obiectivum, ut prædicatum alteri in recto apprehenso tanquam subiecto, eodem modo, atque nos, deberet apprehensione præcindere Paternitatem ab essentia, ut aliquid de solâ Paternitate, quod non de essentia itidem affirmaret, concipiendo videlicet Paternitatem in recto per distinctam apprehensionem, ac conciperet in recto essentiam. Quia cum apprehensio, quæ iudicio comparatio supponitur, non possit secundum vnam sui formalitatem, & non secundum omnes realiter identificatas illi supponi, ut constat, necessariò subiicit prædicato id totum, quod secundum totam suam realitatem attingit in recto, nec fieri subinde potest, ut per iudicium parti dumtaxat, & non toti subiecto tali apprehensione in recto apprehenso attribuitur prædicatum. Cum ergo beatus, iuxta Theologiam Arriagæ non pluribus, sed vnâ dumtaxat apprehensione indistinctâ etiam à visione beatificâ totam Trinitatē, atque adeo essentiam etiam, & Paternitatem apprehendat in recto; nequit vtrique per iudicium aliquid Paternitati tribuere, quod non eodem modo attribuat essentia. Quo manet integra difficultas, quam Arriaga ipse vitare molitur, dum in eâ vnica apprehensione reali diuersas formalitates suâ consideratione distinguunt, alteram tangentem in recto Paternitatem, & in obliquo essentiam; alteram vice versâ, &c. Ex quibus omnibus concluditur longè abesse ab intellectu Dei, & beatorum eam apprehensionem præcisivam, quam eis adscribit Arriaga.

Adhuc tamen contra nostram propositionem obiciendum superest ex Arriaga ipso, & aliis, scilicet per iudicium, cuiusvis illud generis sit, non posse non Deum, & Beatos, dum clarè intuentur Trinitatem, affirmatione præcindere ex parte obiecti vnam formalitatem ab aliâ realiter identificatâ cum illâ. Quia non possunt non affirmare de vnâ, quod non affirmant, imo negant de aliâ, quod ipsum est affirmatione præcindere vnam ab aliâ ex parte

parte obiecti. e. g. de Paternitate affirmant esse re-
latam ad Filiationem, & ei oppositam, quod non af-
firmant, imò negant de Essentia: de Filiatione afir-
mant esse quid productum, de Essentia verò id ipsum
non affirmant, sed negant. De Essentia affirmant esse
communem tribus Personis, quod tamen de singulis
Personalitatibus negant, & cetera huiusmodi. Et
confirmari potest primò, quia impossibile est vt idem
intellectus quicumque ille sit, simul affirmet, & ne-
get idem de eodem omnino conceptu obiectiuo,
præsertim iudicio eximè euidenti, quale est iudi-
cium Beatorum. Igitur dum Beati ipsi aliquid afir-
mant de Essentia, & simul idem ipsum negant de
Personalitatibus, aut è conuerso, non possunt non
Essentia, & Personalitates respectu intellectus eo-
rum esse conceptus obiectiuo diuersi, quod est Essen-
tiam, & Personalitates per intellectum Beatorum
præcindi obiectiuè. Confirmatur secundò, quia
vnò hypostatica verè præcindit suâ terminatione
Personalitatem Verbi ab Essentia, quandoquidem
ad solam Personalitatem, non verò ad Essentiam ter-
minatur immediatè, vt fides docet. Ergo intellectus
beatus, qui affirmat Personalitatem Verbi, & non
Essentiam talem vnionem terminare immediatè non
potest non suâ affirmatione Essentiam à Personali-
tate præcindere. Confirmatur tertio. Quoniam eo
ipso, quòd Personalitas, & Essentia sunt virtualiter
distinctæ in ordine ad prædicata contradictoria,
quæ illis sine repugnantia conueniunt, nequeunt
non esse etiam distinctæ virtualiter in ordine ad
affirmationem, & negationem cuiuscumque intel-
lectus ipsis eiusmodi prædicata cum veritate attri-
buentis. Confirmatur quardò, quia intellectus Viato-
rum nequaquam potest nisi præcindendo obiectiuè
iudicare veritates, quæ circa mysterium Trinitatis
ex fide credere tenetur, vt fusè à nobis demonstra-
tum est *suprà q. 9. prop. 1.* Ergo cum veritates sint
eædem respectu intellectus Beatorum, neque ista
poterit de illis sine præcisione obiectiuâ diiudicare.
418 Respondeo tamen ne affirmatione quidem præ-
cindere intellectum Dei, aut Beatorum, dum Tri-
nitatem intuetur, vnâ formalitatem ab alia iden-
tificata cum illa; quia per visionem beatam, siue di-
uinam, siue creatam simul & indiuisim affirmatur
quidquid Deus trinus, & vnus reipsa est: omnes
enim veritates, quas nos de Deo diuisim, & per di-
uersa iudicia affirmamus, quia id fert secum noster
iudicandi modus pro hoc statu, intellectus beatus
tunc diuinus, tunc etiam creatus vnico simplicissimo
intuitu penetrat, & affirmat; atque ita licet affir-
met de Personalitatibus aliquid, quod non affirmat
de Essentia, & vice versâ (quia re vera aliquid con-
uenit Personalitatibus, quod non Essentia, & è con-
trario, tamen si re vera sint idem ob distinctionem
virtualem, quâ gaudent, in quo mysterij profunditas
posita est) nequaquam præcindit obiectiuè Per-
sonalitates ab Essentia, vel è conuerso, quia non ita
affirmat aliquid de Personalitatibus, quod non de
Essentia, vel è contrâ; vt actus affirmationis termi-
netur ad Personalitates, & non ad Essentiam, vel
è contrâ, prout requirebatur ad præcisionem, sed
ita vt actus affirmationis indiuisim terminetur ad
totum Deum Trinum, & vnum, quasi vno ictu pe-
netrans, & affirmans quidquid singulis formalita-
tibus eius seu distinctis, seu non distinctis virtuali-
ter re ipsâ conuenit, quod longè abest à præcisione.
Vnde, quod Aduersarios fecellit, & in argumento
supponitur, nempe affirmare aliquid de vna forma-
litate, & non de alia identificata cum illa, id ipsum
esse affirmationem præcindere vnâ ab alia solerter

distinguendum est. Affirmare aliquid de vna forma-
litate, & non de alia identificata cum illa ex defectu
terminationis affirmationis ad vtramque est præ-
cindere vnâ ab aliâ, concedendum: ex defectu ve-
ritatis repertæ in vnâ, & non in aliâ, negandum. Et
hoc est, quod in proposito euenit, & in mysterio,
de quo agimus, singularissimum est, conuenire sci-
licet vni formalitati re ipsâ obiectiuam aliquam ve-
ritatem, quæ non conuenit alteri identificata cum
illâ, ob distinctionem virtuales, quam habent: at-
que ita posse ab intellectu vidente illas intuituè, vt
re ipsâ sunt, affirmare eam veritatem de vna, & non
de alia, citra omnem omnino præcisionem ex parte
obiecti. Hinc.

Ad primam confirmationem concedo nullum in-
tellectum posse simul affirmare, & negare idem de
eodem conceptu obiectiuo; nego tamen inde sequi
debere intellectum videntis Deum obiectiuè præ-
cindere: quia videns Deum nihil negat de Personali-
tate, quod affirmat de Essentia, aut contrâ. Sed
quidquid Deus est re ipsâ vnico iudicio affirmatio
iudicat, cum omne quod Deus est, positua veritas
sit. Nos verò, qui per iudicium affirmatio æquiuo-
lens de Personalitate negamus, quod affirmamus de
Essentia, aut contrâ, iam eas præcindimus obiectiuè,
vt *q. 9. propost. 1.* statutum est.

Ad secundam confirmationem concedo vnionem
hypostaticam quodammodo dici posse, etsi minus
proprie, præcindere suâ terminatione Personali-
tatem Verbi ab Essentia, quatenus Personalita-
tem solam, non verò Essentiam attingit immediatè.
Nego tamen hinc sequi, quod beatus videns intuituè
hoc mysterium similem præcisionem efficiat per
suam visionem, ea enim necessaria non est, nam pe-
netratâ intuituè, adhæsiuèque per visionem ex vnâ
parte totâ substantiâ vnionis, ex aliâ totâ substantia
Dei, cognitum manet, & iudicatum citra obiectiuam
præcisionem Personalitatis Verbi ab Essentia quid-
quid in isto mysterio cognoscibile, & iudicabile est.

Ad tertiam confirmationem nego Personalitatem,
& Essentiam diuinam eo ipso, quòd distinguuntur
virtualiter in ordine ad prædicata contradictoria,
debere quoque distingui virtualiter in ordine ad
affirmationem, & negationem talium prædicato-
rum, vt titulo talis distinctionis valeat per talem af-
firmationem, aut negationem præcindi obiectiuè
Personalitas ab essentia, aut è contrâ. Cum enim
eiusmodi prædicatorum affirmatio, & negatio,
quando est intuitiuâ, citra omnem obiectiuam præ-
cisionem Personalitatis, & Essentia possint constare,
vt constat ex dictis, impertinenter in ordine ad illas
talis distinctio virtualis admitteretur; imò, vt ex di-
cendis postea constabit, impossibilis est.

Pro solutione quartæ confirmationis, explicatio-
neque luculentior doctrina tradita prænoto. Mul-
tifariam iudicium intuitiuum, & nostrum discrimi-
nari. Primò enim differunt quatenus videntes in-
tuituè non iudicant, sicut nos, attribuendo prædi-
catum subiecto, sed penetrando adhæsiuè suâ in-
tuituè quidquid veritatis est in obiecto viso. Se-
cundò differunt, quòd nostrum iudicium attingit
suum obiectum aliter, quàm est in se, ac proinde
semper sub quadam confusione, & velamine: in-
tuitiuum verò, de quo modò loquimur, suum, vt
est in se clarè, & perspicuè. Tertio differunt, quòd
iudicium nostrum obiecta alias simplicissima ne-
cessariò præcindit in subiectum, & prædicatum;
intuitiuum verò quidquid vnumquodque est re-
ipsâ indiuisim penetrat vnico obtutu. Quarto,
quòd obiectum proprium iudicij nostri necessariò
concipi

concipi debet per modum actus significabilis per verbum, qui sit quasi exercitium alicuius subiecti circa aliquem terminum. Qui quidem actus potissimum est praedicatum, quod tali subiecto per iudicium aut attribuitur, aut detrahatur, ut pluribus explicatum est *supra disp. 2. q. 4.* Iudicium verò intuitivum pro obiecto habet unumquodque indicabile, prout iacet, siue prout est in se. Vnde iudicium nostrum duas ut minimum apprehensiones simplices fert necessarid secum annexas, alteram subiecti, alteram termini illius, actus, qui ipsius iudicii proprium obiectum est, intuitivum verò huius non eget apprehensionibus.

433 Ex his quintum, & magis ad rem nostram discernen sequitur. Quod nos nullatenus possumus iudicare, nisi attribuendo actum verbo correspondentem integro conceptui obiectivo apprehenso ex parte subiecti ex aequo, & directè. Parti enim attribuere, vel detrudere, & parti non item, nobis impossibile est, quando omnes partes per eandem apprehensionem, eodemque modo supponuntur iudicio, ut cum dicimus: *omnis homo currit*, necessarid attribui-
mus actum currendi omnibus hominibus, nec possumus aliquibus, & non aliis attribuere, nisi mutando eam apprehensionem, quae omnes ex aequo, & directè supponit iudicio ex parte subiecti. Similiter dum actum verbo correspondentem iudicando comparamus ad suum terminum ad totum conceptum obiectivum apprehensum ex parte termini ex necessitate comparamus, ut cum dicimus: *Deus cognoscit omnem hominem*, cuius ratio praeter apertam experientiam ex naturâ huiusmodi apprehensionum iudicio nostro subservientium sumenda est; ab eâ enim nascitur, ut nequeant modò penes totum suum obiectum, modò penes partem dumtaxat ei subservire, sed immobiliter penes totum necessarid subserviant. Id, quod ipsa nomina talibus apprehensionibus correspondentia satis, superque manifestant. Nam, ut non possumus sub nomine totius, eius semper significatione retetâ, aliquid de solâ parte enunciare, ita sub apprehensione totius, eius semper representatione retetâ, aliquid de solâ parte iudicare non possumus. e.g. ut est impossibile, quod accepto semper hoc nomine *homo* pro integro composito ex materiâ, & animâ, hæc unquam enuntiatio sit vera, *homo est spiritus*, qualis esset quidem sapissimè, si sub nomine totius aliquid de solâ parte contentâ in toto possemus enunciare, quandoquidem anima contentâ in homine verè spiritus est. Ita etiam est impossibile, quod sub apprehensione de integro composito ex materiâ, & animâ huic nomini *homo* in mente nostrâ correspondente aliquid unquam de solâ materiâ, aut de solâ animâ iudicemus. Requiritur enim ad utrumque præstandum, quod solam materiam, vel animam seorsum apprehendamus, & nominemus. Ea est natura nostri modi cognoscendi pro hoc statu, à quâ longè abest modus cognoscendi Intuentium: Ipsi enim eiusmodi apprehensionum genere non indigent ad iudicandam, ut constat ex dictis. Quando autè ad iudicandum aliquam relationem seu positivam, seu negativam cognitione indigent termini, eo quod relatio sine termino à nullo intellectu cognosci potest, non est necesse, quod partem tantum termini concipiant, quando relatio ad partem solùm, & non ad totum terminatur: quia viso toto, & visâ relatione, uti iacent à parte rei, penitissimè indicant talem relationem ad solam partem eius totius terminari naturâ suâ: sicut enim non obstat, quod totum integrum simul um relatione existat à parte rei, quominus rela-

tio ad solam partem eius terminetur re ipsâ, ita nec potest obstat, quod totum integrum simul cum relatione existat obiectivè in mente intuentis, quominus relatio ad solam partem repræsentetur terminata; quandoquidem in mente intuentis eodem modo se res habent, ac sunt à parte rei. Recognoscatur doctrina *supra* statuta *disputatione 9. quest. 5. proposit. 6.*

434 Quæ cum ita sint, liquidò iam apparet, cur intellectus noster pro hoc statu nequaquam credere, nedum intelligere potest absque obiectivis præcisionibus veritates fidei ad mysterium Trinitatis spectantes. Cum tamen intellectus Dei, & Beatorum absque illâ proflus præcisione obiectivâ eandem intuitivo iudicio clarissimè intelligat, ac diiudicet. Etenim intellectus beatus unico simplicissimo obtutu iudicat quidquid Deus est, ad quod non est necessaria præcisio obiectivâ: quia integra substantia divina eodem omnino modo est obiectivè in intellectu Beati, atque realiter in se. In se autè Personalitas ab Essentia realiter non est præcisâ. Quare substantia Dei integre conceptâ, scire etiam clarissimè potest Beatus unionem hypostaticam ad solam Personalitatem Verbi divini terminari immediatè, quin inter talem Personalitatem, & Essentiam ipse præcindat, iuxta doctrinam nuper traditam. At verò intellectus noster cum nequeat aliquid per suum abstractivum, comparativumque iudicium parti totius attribuere, nisi apprehensâ ipsâ seorsum, ut paulò antè etiam ostensum est, nequit consequenter de solâ Personalitate, aut de solâ Essentia iudicare ea prædicata siue intrinsicè, siue extrinsicè, quæ illis seorsum, & in solidum ob suam, quam habent, distinctionem virtutem conveniunt, nisi apprehendendo seorsum Personalitatem, aut Essentiam, atque adeò vnam ab alterâ præcindendo obiectivè. Ex quibus patet ad quartam facti argumenti confirmationem, & ad totam difficultatem.

Propositio 3.

Neque de potentiâ absolutâ sunt vllomodò præcindibiles obiectivè per visionem intuitivam æquè clarâ, ac est visio beatifica, illæ formalitates divinæ, quæ in ordine ad prædicata contradictoria distinctione virtuali potiuntur.

Hæc propositio duplici viâ probari potest. Prima est: quia supposito, quod dictæ formalitates absque vllâ sui præcisione obiectivâ possunt intuitivè videri, de factoque à Deo, & à Beatis videntur, ut *prop. 2.* monstratum est. Etsi illæ in ordine ad alia prædicata contradictoria distinctæ virtualiter sint, in ordine tamen ad hoc ut possint obiectivè per visionem intuitivam præcindi, visâ vnâ, & non aliâ, aut tacitâ vnâ per visionem aliquo modo, quo non alia, neuti-quam dicendæ sunt distingui virtualiter: quandoquidem, secundum doctrinam traditam *supra, quest. 6.* ex vna parte bene possunt virtualiter esse distinctæ in ordine ad suscipiendâ alia prædicata contradictoria, quin sint in ordine ad hæc, *tergis. 6. non tangi per visionem*: ex alia verò ne in Deo quidem est admittenda virtualis distinctio nisi in ordine ad ea contradictoria, quæ suppositâ fide, negari nequeunt, qualia hæc non sunt, semel autem sublatâ à formalitatibus divinis virtuali distinctione in ordine ad visionem præcisivam earum, non potest hæc non esse impossibilis, ut argumenta facta pro prima propositione conuincunt.

Secunda viâ est: quia licet beneficio distinctionis virtualis benè coherent cum formalitatibus divinis

diuinis realiter identificatis alia prædicata ex genere suo contradictoria, quæ per fidem constat eis conuenire. Quod tamen vna, & non alia per visionem, de qua agimus, attingatur, adeo absolute videtur impossibile esse, vt ne per virtutem quidem distinctionem videatur id vilo modo componi posse, quantumvis ea ad id muneris tentaretur admitti. Ratio autem est; quia visio intuitiua æquè clara, ac beatifica, non potest non ita perfecte suum obiectum representare, vt illud eodem omnino modo appareat videnti ac est in se; eodemque subinde modo se habeat obiectiue in mente videntis, ac se habet à parte rei: ergo impossibile est, quod per visionem huius generis aliqua formalitas diuina aliter appareat videnti, quam à parte rei est in se: sed si appareret quouis modo præcisa ab aliâ, cum quâ re ipsa est prorsus idem, aliter, quam in se est, appareret, aliterque se haberet in mente videntis, quam se habet à parte rei: ergo absolute, omnimodisque est impossibile, vt per visionem talis generis vna formalitas diuina aliquo modo ex parte obiecti præscindatur ab aliâ.

437 Loquutus sunt in propositione de visione æquè clara, ac beatifica. Tum quia istius generis est visio intuitiua, de qua Theologi tractant in præsentis questione. Tum quia doctrina circa illam data luculentius in illâ cernitur, quam in visione intuitiua magis obscura, tametsi ego vniuersaliter censeam eam esse extendendam ad omnem cognitionem intuitiuam, seu per propriam speciem habitam, iuxta dicenda *proposit. 4.*

438 Obicitur tamen contra nostram propositionem primò ex Scoto, & suis. Pater æternus est beatus prius origine, quam generet Filium non per visionem Filij, & Spiritus sancti, qui nondum sunt in eo signo: ergo per visionem solius essentiae, aut etiam, si placet, attributorum, & Personalitatis paternæ. Ergo bene intelligitur visio intuitiua clarissima, atque perfectissima essentia diuinæ præcédens eam à personalitatibus; atque adeo potiori iure similis creata visio possibilis erit. Confirmatur: quia de sententiâ non solum Scoti, sed aliorum, Verbum diuinum non procedit ex cognitione totius Trinitatis, sed vel solius Essentiae, vt volunt Scotistæ, vel solius Patris, vt volunt alij, vel Patris, & ipsius Verbi, vt Vasquez opinatur cum alijs. Ergo cognitio, ex qua Verbum procedit, præcisa est ex suo conceptu diuinum formalitatem. Respondeo ad argumentum Patrem æternum esse quidem beatum prius origine, quam generet Filium; non tamen visione ad solam Essentiam, aut ad se solum terminatâ, sed visione terminatâ indiuisim ad totam Trinitatem: quia quamuis in signo antecedente ad Verbi generationem nondum sit Verbum, nec Spiritus S. videntur tamē nihilominus in suis signis posterioribus existentes per visionem existentem in illo priori. Ad confirmationem nego Verbum non procedere ex cognitione totius Trinitatis cum plerisque Theologis. Quorum sententiam eo potissimum nomine cenleo verissimam, quod intuitio clara, & perfecta ex parte obiecti præcisa impossibilis est, vt ostendimus in præsentis; cognitio autem ex qua Verbum procedit non solum physicè sumpta, sed formaliter in quantum est cognitio ad Verbi processionē conducentem, necessariò est asserenda infinite clara, & perfecta. De quibus suo loco plura in *tract. de Trinitate.*

439 Secundò obicitur ex eisdem. Essentia diuina nequit non esse obiectum primarium comparatione Relationum, quæ veluti proprietates sunt oriundæ ab Essentiâ, atque adeo ipsâ posteriores; sed quoduis

Pharus Scient. Tom. I.

obiectum primarium sine secundo potest cognoscitur Essentiâ diuinâ sine Attributis, & Relationibus, siue eis non visis, potest intuitiue videri. Confirmatur. Essentia distinguitur à Relationibus formaliter ex naturâ rei: ergo nihil vetat, quod eis non visis videatur. Distinguo maiorem argumenti. Essentia diuina est obiectum primarium specificatiue in quantum Essentia, transeat; reduplicatiue in quantum obiectum visionis, nego. Deinde minorem. Sed obiectum primarium sine secundo potest cognosci, quando est primarium reduplicatiue in quantum obiectum eius cognitionis, quâ est cognoscendum, transeat: quando tantum specificatiue est primarium nego; & nego consequentiam. Est dicere, tametsi Essentia Dei secundum se sit prior Relationibus aut per rationem nostram, aut etiam ex naturâ rei, de quo modo non curo: at hoc ipso, quod realiter est idem cum illis non est prius, quam illæ cognoscibilis per claram visionem, quia nulla est possibilis visio clara, per quam necessariò non debeat cognosci indiuisim, quidquid realiter est Deus, quod est Essentiam reduplicatiue in quantum obiectum visionis non esse quid primarium respectu Relationum. Ad confirmationem imprimis nego antecedens, iuxta doctrinam statutam *supra q. 3.* contra distinctionem Scoticam. Deinde, eâ distinctione cum antecedente gratis admittâ, nego consequentiam: quia adhuc admittâ est impossibile, vt vna formalitas diuina clarè, & intuitiue videatur sine aliâ identificatâ cum illâ, vt *supra, num. 409.* notatum est.

Tertiò obicitur ex Gran. Alarc. & alijs. Personalitas verbi vnitur immediatè humanitati Christi Domini, secus natura diuina. Ergo & poterit intuitiue videri Personalitas Verbi, non visâ naturâ, aut è contrâ. Omittis varijs solutionibus, quas exhibent Vasq. Soar. Hurt. & alij relati pro nostrâ sententiâ *n. 408.* Ego concessio antecedente nego consequentiam. Primò, quia Personalitas Verbi respectiue ad vniuersalem hypostaticam distinguitur virtualiter à naturâ diuinâ, secus respectiue ad visionem, iuxta dictâ *num. 435.* Quo fit, vt seorsim à naturâ per visionem quidè immediatè possit attingi, non item per visionem. Secundò: quia specialis ratio est cur Personalitas clarâ intuitionem sine naturâ nequeat videri, aut vice versâ. Tametsi possit hypostaticâ vniione tangi immediatè, non tactâ immediatè naturâ, vt constat ex *num. 436 & ex seq.* amplius constabit.

Simile capiunt Aduersarij argumentum ab alijs prædicatis, quæ ad intra conueniunt diuinis Personalitatibus, & non naturæ, vel è conuerso, cui simili etiam solutione satisfactum est. Quomodo autem intellectus Dei, & Beatorum ex vi videndi nostras præcisas cogniciones non teneatur obiectiue præcendere easdem, quas videt præcindi à nobis, formalitates *q. seq.* explicabitur.

Propositio 4.

Per nullam cognitionem intuitiuam etiam obscuram possunt adhuc de potetia absolute præcindi obiectiue illæ formalitates diuinæ, quæ virtualiter sunt distinctæ in ordine ad alia prædicata contradictoria.

Accipio in præsentis, sicut & in sequentibus, cognitionem intuitiuam latè prout comprehendit omnem cognitionem habitam per speciem propriam, ab abstractiua que condistinguitur, quæ habetur per speciem alienam, iuxta dicenda circa istas cognitionum appellationes *alibi.*

Potest autem hæc propositio, quemadmodum & præcedens duplici viâ probari. Primâ, negando prædictas Dei formalitates gaudere distinctione virtuali

K k 2 ad

ad hoc, quod vna per cognitionem huius generis, aliā non cognita, cognoscatur, etsi illā gaudeant in ordine ad alia praedicata contradictoria: quia ad talem distinctionem virtuale adstruendam nullum apparet fundamentum. Eā autem sublatā, impossibile omnino est, quod vna formalitas diuina sine aliā identificata secum aliquomodo cognoscatur, iuxta doctrinam *propositi*. 1. Hæc tamen probatio coniecturalis duntaxat, & consequenter parum efficax est: quia fieri posset vt aliqua diuina formalitas earum, de quibus tractamus in ordine ad aliquam cognitionem sui intuitiuam possibilem distingueretur ab aliā virtualiter, & tamen id nos ignoraremus, sicut ante reuelatum Incarnationis mysterium ignorabamus in ordine ad vnionem hypostaticam terminandam distinguere in Deo virtualiter vnā formalitatem ab aliā.

444 Quare accedendo ad secundam viam, quæ magis metaphysica est, probō absolute propositionem. Per cognitionem intuitiuam habitam per propriam speciem, quæcumque illa sit, ita representatur obiectum, vt illud ipsum, quod est, aut esset, si daretur re ipsa, sit obiectiue in mente intuentis, non aliud loco illius. Id namque est obiectum per propriam speciem cognosci quod ipsum per se, non aliud pro ipso representetur cognoscenti. Igitur impossibile est, quod sit obiectum aliquod in mente illud intuentis distinctum formaliter ab eo, à quo in se ipso formaliter distinctum non est. Patet hæc consequentia: quia si obiectum representaretur, atque adeo esset in mente intuentis distinctum ab alio, à quo in se ipso distinctum non est, non esset in mente intuentis idem ipsum, quod est in se, sed aliud quidpiam, siquidem, quæ in se sunt idem, non possunt non vbicunque per se ipsa sunt, esse idem, iuxta *propositi*. 10. statutam *supra* 9. 3. quæ ad rem recognoscenda est. Igitur impossibile est, quod aliqua diuina formalitas representetur intuenti distincta formaliter ab aliā, à quā re ipsa formaliter distincta non est, & consequenter, quod obiectiue per intuitionem præscindatur ab illā, adhuc adscitā ad id muneris distinctione vnus ab alterā virtuali. Ex confirmari potest: quia cum Paternitas e. g. in se sit idem, quod Essentia, si conciperetur ab essentia distincta, non esset in mente concipientis idem, quod est in se, prout requiritur, iuxta dicta, vt conceptio sit intuitiua.

445 Sed potest opponi contra hanc doctrinam. Beneficio distinctionis virtualis potest Personalitas Filij produci, non producta essentia, & vniri humanitati Christi immediatè, non vnita essentia: ergo beneficio distinctionis virtualis poterit pariter cognosci intuitiue, non cognita essentia, si alias non desistit talis distinctio in ordine ad hæc prædicata, vt non deest in ordine ad illa. Concesso antecedente, nego consequentiam. Discrimen stat penes diuersitatem horum, illorumque prædicatorum. Produci enim, & vniri Personalitatem Filij præ essentia bene intelligitur absque distinctione illarum formalium, supplente vicem eius virtuali in ordine ad euitandam contradictionem, quia per productionem, aut vnionem solius Personalitatis nullatenus hæc ab essentia distinguitur formaliter (ob id dicebam *supra* *numm.* 430. vnionem hypostaticam improprie dici præscindere suā terminatione Personalitatem Verbi ab essentia.) At verò cognosci intuitiue Personalitatem Filij absque essentia nullo modo potest intelligi sine distinctione illarum formalium: quia ex vnā parte nequit Personalitas sola, per intuitionem representari, quin appareat præcisa, siue, distincta formaliter distinctione saltem inadæquatā, siue

semiexistente ab omni alio, quod per talem intuitionem non tangitur, atque adeo ab Essentia, vt constat ex dictis *supra* *numm.* 415. Propter hoc enim cognitio quauis representans vnā formalitatem sine aliā dicitur proprie præcisa, & formalitas cognita à non cognitis distincta esse ex suo conceptu obiectiue: ex aliā verò parte Personalitas Filij distincta formaliter ab Essentia, sicuti est obiectiue in mente intuentis modo dicto, nequit prout postulat intuitio, esse eadem Personalitas Filij, quæ re ipsa datur, nisi hæc in se distincta sit formaliter ab essentia, vt est in mente intuentis. Quod est non posse Personalitatem Verbi præcindi per intuitionem ab essentia, nisi re ipsa formaliter sit ab illa præcisa, & consequenter talem præcisionem nullatenus possibilem esse, adhuc adscitā pro illa virtuali distinctione.

Deinde potest opponi. De ratione intuitionis in vniversum non esse representare obiectum, vt re ipsa est, quandoquidem innumeræ dantur intuitiones saltem apprehensiuæ etiam in Deo de obiectis non existentibus, & chimericis, atque adeo necessarium non esse, quod per intuitionem representetur obiectum, sicuti ipsum est in se, quo tota argumentatio nostra videtur enervari. Respondeo iam me hanc præoccupasse objectionem, cum dixi inter argumentandum obiectum intuitionis non posse non esse in mente intuentis id ipsum, quod est, aut esset in se, si daretur; hoc enim ad vim mei argumenti est satis: supposito namque, quod formalitas A, aut est de facto idem cum B, aut esset, si daretur, qui concipit intuitiue formalitatem distinctam à B, eo ipso non concipit formalitatem A, quia conceptus proprius formalitatis A, qualis est intuitiue, necessariò debet esse conceptus formalitatis identificata cum B. quo fit, vt repugnet conceptus proprio, & intuitiue concipi formalitatem A, & non concipi illam identificatam cum B, in quo cognitio intuitiua habita per speciem propriam ab abstractiua habita per alienam discriminatur. Hæc enim, cum non tangat obiectum in se, sed in alieno substituto, iuxta dicta 9. 9. consequenter potest præscindere in substitutis alienis distinctis, ad quorum instar illas cognoscit, formalitates, quæ realiter præcise non sunt inter se, vt abundè *ibi* explicatum est.

Propositio 5.

Per cognitionem intuitiuam, siue per proprias species habitam nequaquam præcindi potest ex parte actus, seu modi cognoscendi dumtaxat vnā formalitas ab aliā, prout opinantur Recentiores relati *n.* 407.

Itaque impossibile omnino est, vt per iudicium intuitiuum, quodcumque illud sit, iudicetur, seu sciatur Deum esse ens, & non iudicetur, nec sciatur, an sit substantia, an sit spiritus, &c. vel vt iudicetur, sciaturque, seu cognoscatur bonitas Dei, non iudicatis, neque cognitis sapientiā, omnipotentia, iustitia, immensitate, æternitate, cæterisque attributis. Qualiter per iudicium abstractiuum nostrum de facto passim testante experientia contingit. De vtroque enim putant Recentiores præfati eandem philosophiam esse, quasi præcisiones formalitatum à nostris iudiciis oriundæ, quas experimur non ex parte obiecti, sed ex parte actus dumtaxat, seu modi cognoscendi se habeant, contra id, quod satis, superque ostensum reliquimus *supra* 9. 9. vbi & hæc quoque propositio satis, superque ebiter manifeste probatur.

Probatur

448 Probatur tamen insuper primò. Quoniam, vel significata adequata omnium, & singulorum nominum attributorum Dei sunt inter se distincta realiter, saltem ratione connotatorum significatorum oblique, vel sunt realiter omnino identificata, tamen per nostram rationem distincta sint. Si dicas primum: temere imprimis dicis ut minimùm contra sententiam omnium PP. & Theologorum, absolute pronuntiantium diuina attributa à parte rei prorsus esse indistincta, per rationemque dumtaxat distingui, perque nomina attributorum vnum quid, & idem realiter indiuisum significari, ut vidimus *suprà quæst. 4.* Deinde nihil dicis ad rem. Quia si sapientia realiter est distincta à iustitià saltem ratione connotati, ad cognoscendum sapientiam, ignotà iustitià, nullà opus erit præcisione, adhuc ex parte modi. Quemadmodum ad cognoscendum Petrum, ignoto Ioanne, nullà præcisione opus, est eo sensu, quo impræsentiarum de præcisionibus loquimur. Si autem dicas secundum. In tuum illud potissimum argumentum ad negandas præcisiones obiectiuas impingis, per quod sanè manifestè probatur nullatenus posse cognosci sapientiam Dei sine iustitià, si sapientia, & iustitia Dei sunt prorsus vnum quid, & idem realiter, in seque, ut sunt tanguntur per cognitionem, ut nequeunt non tangi per intuitionem, de quâ modò tractamus.

449 Secundò, etsi de aliquibus attributis Dei, aliorumque entium formalitatibus dici possit in ordine ad connotata distincta significari, eoque pacto sufficientem distinctionem habere re ipsâ, ut quædam sine aliis cognosci possint, atque adeo etiam, si placet, ex parte actus, siue ex parte modi præcindi. Id tamen de omnibus dici nequit, quia plura sunt, quæ non habent connotata distincta, ad quæ comparentur, ut satis etiam euicimus *quæst. 9. citatâ.* Quocirca nequibit ab intuente cognosci sapientia diuina, ignotâ bonitate, aut immensitate, aut æternitate, aut aliis huiusmodi attributis omni extrinseco connotato carentibus, contra doctrinam Recentiorum, quia id erit cognoscere vnum sine eo, quod cum illo prorsus est idem, quod per argumentum commemoratum, eorumdem Recentiorum sententiâ, impossibile est.

450 Tertiò, nec dici potest eatenus præcindibilem esse ex parte actus sapientiam Dei ab eius iustitiâ, aut æternitate ab immensitate, &c. quatenus Deus integer cognoscibilis est per cognitionem discernentem eum ab omni non sapiente, & non discernentem eundem ab omni non iusto, vel discernentem ab omni non æterno, non verò ab omni non immenso, &c. quia modus iste philosophandi satis iam etiam est confutatus *dictâ quæst. 9.* Etenim discernere Deum ab omni non æterno, non verò ab omni non immenso, nihil est aliud, quàm cognoscere Deum prout dissimilem omni non æterno, ignorando an sit dissimilis omni non immenso; quod tamen impossibile est, quia id esset cognoscere vnum, ignoto eo, quod prorsus est idem cum illo, quod argumentum prædictum etiam iudicio Recentiorum repugnat. Quippe cum non æterna, & non immensa omnino sint eadem, nequeunt non esse omnino idem dissimilitudo, quâ Deus est dissimilis non æternis, & dissimilitudo, quâ est dissimilis non immensis, quandoquidem dissimilitudo, etiam sententiâ Recentiorum, aliud non est, ab ipsis extremis dissimilibus, & hic extrema dissimilia utrâque dictâ dissimilitudine eadem sunt, ut constat. Præterquam quod ab-

Pharus scient. Tom. I.

surdum est dicere æternitatem, & immensitatem Dei aliud non esse à dissimilitudine, quâ Deus omni non æterno, & omni non immenso est dissimilis; siquidem hæc partim est extrinseca Deo; æternitas autem, & immensitas attributa eius sunt intrinseca omnino, ut satis apud omnes constat. Tum etiam absurdum est, quod sequitur; non posse scilicet cognosci æternitatem, aut immensitatem Dei, nisi comparando ipsum ad omnia non æterna, & non immensa. Quin imò maius adhuc ex hac Recentiorum doctrinâ absurdum sequitur; nimirum omnia attributa propria Dei nihilo omnino differre ab vnica dissimilitudine, quâ Deus dissimilis est omni non Deo. Quo absurdo posito, rursus ostenditur falsa sententiâ Recentiorum, quia sic vnum attributum sine alio nullatenus per intuitionem cognosci poterit, nullaque proinde intuitio possibilibis erit præcindens vnum ab aliis adhuc ex parte modi. Mitto plura, quia hæc satis, donec aliud pro se tuendis querant effugium Recentiores.

Id autem, quod in nos obtundunt à visione corporali delumptum, quasi per hanc, ut ipsi supponunt, aliquo modo præcindatur vnum prædicatum ab aliis, siue vnum sine aliis cognoscatur, satis diluuntur est *suprà quæst. 9. citata*, ubi suppositum negauimus, & rem ipsam totam exposuimus. Quod si suppositum esset verum, potius præcisionem ex parte obiecti, quàm ex parte actus ab intuitionem oriundam probaret contra eosdem Recentiores, & omnes; nam effugium de diuersitate connotatorum, & de discrezione obiecti cogniti ab his præ aliis in visione corporali nullum locum habent, ut constat.

Id autem, quod nonnulli pressi tentarunt, sufficere scilicet ad præcisionem ex parte actus vnus formalitatis obiecti ab aliis, quod actus, quibus obiectum totum tangibile est, sint diuersi, quasi Deus e. g. ex eo solum appareat sapiens, & non iustus, quia cognoscitur per actum A, ex eo verò iustus, & non sapiens, quia per actum B. manifestissime reuertitur, quia si actus A attingit totum Deum in se, ut supponitur, idemque omnino in Deo est sapientem esse, ac iustum esse, impossibile omnino ostenditur per argumentum sæpè commemoratum, quod sciatur per actum A Deum esse sapientem, & non sciatur eodem modo, eademque claritate, aut obscuritate Deum esse iustum, aut, quod reddatur ratio de Dei sapientiâ, & non de iustitiâ (prout alij dicunt nouâ phrasi, sed sine nouo nucleo.) Tantundem dictum esto de actu A.

Q V Æ S T I O XII.

Utrum perfectiones diuinae, aut etiam creatæ ab intellectu Dei, vel aliorum intuitiue videntium aliquod genus distinctionis rationis subire possint, vel etiam subeant?

453 Non potest quæstio hæc prætermitti, utpote annexa præcedentibus, nec parum lucis præbitura resolutioni earum. Quocirca operæ pretium duxi eam quoque illis adicere, de quâ communiter tractant Theologi in materiâ de attributis diuinis, duplexque circa ipsam sententia est.

K k 3 Prima